

NS-wandeling Fort de Roovere

Bergen op Zoom (rondwandeling) 18 km

Inleiding

Wandelnet heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. NS-wandelingen volgen meestal een deel van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW) of Streekpad. Maar deze route volgt meerdere LAW's. Aan het begin en eind volg je de GR5, onderdeel van de E2 (Europese route van bijna 5000 km door Groot-Brittannië, Nederland (NL Kustpad dl 1), België en Frankrijk). Van Klavervelden tot Fort de Roovere volg je het Floris V-pad (LAW 1-3, Amsterdam-Bergen op Zoom, 245 km).

De route is **18 km** lang; inkorten kan tot **13 of 16 km** (zie hieronder). Van Bergen op Zoom loop je naar Klavervelden: een knooppunt waar LAW's uit zes verschillende richtingen bij elkaar komen! Via Landgoed Zoomland, waar loof- en naaldbos, heide, stuifzand en moeras elkaar afwisselen, loop je naar Fort de Roovere, dat vroeger Bergen op Zoom moest verdedigen. Via de noordzijde bereik je het centrum van Bergen op Zoom. Honden zijn aangelijnd toegestaan. Veel wandelplezier!

Heen- en terugreis

Bergen op Zoom is rechtstreeks per trein bereikbaar vanaf Amsterdam Centraal, Leiden, Den Haag, Rotterdam en Roosendaal en vanaf Zwolle, Arnhem, 's Hertogenbosch, Tilburg, Breda en Roosendaal. Vanaf Bergen op Zoom rijden er treinen naar Vlissingen en richting Rotterdam/Amsterdam en Breda/Zwolle.

Actuele vertrektijden: www.ns.nl/reisplanner

OV bij inkorten route

Tot 16 km: vanaf station Bergen op Zoom streekbus 161 naar Bravis ziekenhuis c.q. Roosendaal, uitstappen halte Bravis Ziekenhuis, ma-vr 2x per uur, za-zo 1x per uur. Fietspad volgen met ziekenhuis aan rechterhand. Einde fietspad rechtsaf, Balsedreef. Route oppikken bij * (na infoblokje 1).

Tot 13 km: buslijn 161 vanaf station Bergen op Zoom of Roosendaal, uitstappen halte Mastendreef (ma-vr 2x per uur, za-zo 1x per uur). Route oppikken: via parallelweg richting viaduct en rechtsaf, Gareelweg. Na bocht naar links ga je rechtsaf, fietspad op (Gareelbrug); zie route-beschrijving bij ** (na infoblokje 2, 2e alinea).

Actuele tijden: www.ns.nl/reisplanner (ook bustijden).

Horeca

Let op: de openingstijden veranderen regelmatig. Check ze daarom vooraf op de betreffende site.

- Na 2,5 km, net voorbij de A4: Villa Heidetuin, B&B met brasserie en terras, wo t/m ma 10-17.30 uur; www.villaheidetuin.eu
- Na 3 km: Partycentrum 't Appeltje, open 10-20 uur, ma gesloten; www.hetappeltje.nl
- Na 3 km: Bezoekerscentrum en Stayokay Bergen op Zoom, geopend vanaf 8 uur; www.stayokay.com/nl/hostel/bergen-op-zoom
- Na circa 7,5 km (500 m van route af): Brasserie De Berk, open vanaf 12 uur; ma en wo gesloten; www.brasserie-deberk.nl
- Na 7,5 km (800 m van route af): Restaurant Le Bouleau, wo t/m za vanaf 18 uur, zo vanaf 13 uur; www.lebouleau.nl
- Na 10 km, voor viaduct over A4: Manege de Paardenhoeve, ma t/m vr vanaf 13 uur, za vanaf 9, zo vanaf 10 uur; www.manege-depaardenhoeve.nl
- Na 12,5 km (500 m van de route af): Bezoekerscentrum & Eetcafé De Schaft (Fort de Roovere), open wo t/m vr 10-16 uur, za-zo 10-17 uur. Check openingstijden op www.facebook.com/deschaft
- Einde route: veel horeca in Bergen op Zoom.

Markering van de route

Je volgt de wit-rode markeringen van de GR5 en het Floris V-pad. Markeringen staan op straatmeubilair zoals een hek, lantaarnpaal, achterzijde van een verkeersbord of op een paal. Er is vooral daar gemarkeerd waar twijfel over de juiste route kan ontstaan. Waar routebeschrijving en markering verschillen, volg je de markering. Tussentijdse veranderingen in het veld worden zo ondervangen. De markering wordt onderhouden door vrijwilligers van Wandelnet.

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door ruim 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Zie www.wandelnet.nl.

Meldpunt Routes Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons: www.meldpuntroutes.nl

Routebeschrijving

Tip: je kunt de route ook met je smartphone volgen. Download de app van Wandelnet in Google Play of de App Store. Zoek op routenaam en download thuis (wifi) de route. Zorg dat je telefoon is opgeladen en dat je locatiegegevens aanstaan.

De route start aan de achterzijde van het station, uitgang Oost. Na de tunnel de straat oversteken en rechtdoor, Iepstraat. Op kruising rechtsaf, Kastanjelaan (ga aan overzijde lopen). Na de kerk linksaf, het Piusplein op. *Let op: het plein is afgesloten met hekken wegens werkzaamheden (tot medio 2022).* Ga direct na de kerk linksaf via tijdelijk pad en parkeerplaats langs de hekken. Plein gaat over in Gentiaanstraat, wordt later Eralaan. Ga na een plas (rechts) rechtsaf, voetpad (slecht wegdek) volgen met water aan rechterhand. Aan einde plas rechtdoor, naar boven. Tegelpad oversteken en rechtdoor. Eerste gravelpad linksaf. Op driesprong (na twee banken) rechtsaf en aan het eind linksaf. Doorlopen tot het trottoir naast een vierbaansweg (Rooseveltlaan). Ga linksaf naar de verkeerslichten.

1. Grande Randonnée, GR5

Deze NS-wandeling volgt enkele trajecten van de GR5, een langeafstandswandelpad van meer dan 2000 kilometer van de Noordzee (Hoek van Holland) naar de Middellandse Zee (Nice). Na Nederland loopt de route via de Belgische Ardennen, langs de Moezel, door de Vogezen en de Jura naar het Meer van Genève. Daarna volgt de grote oversteek dwars door de Alpen. De GR5 is ontwikkeld door de Belgische zusterorganisatie van Wandelnet, de Grote Routepaden (www.groteroutevanden.be) en door de Franse organisatie FFRandonnée (www.ffrandonnee.fr).

Bij de verkeerslichten rechtdoor oversteken en rechtsaf, Rooseveltlaan oversteken. Op de Pasteurlaan meteen linksaf. Voorbij een haakse bocht naar rechts ga je direct linksaf, (Boerhaaveplein). Plein volgen met een bocht naar rechts en links naar de Balseedreef*. Via de tunnel onder de snelweg (A4 en A58) doorlopen; een LAW-afsplitsing naar rechts negeren. Na 650 m bereik je het kruispunt met Klaverveldenweg en Boslustweg (knooppunt 36, hierna afgekort tot 'kp'). Schuin rechts ligt Bezoekerscentrum en Stayokay Bergen op Zoom. De handwijzer op het kruispunt geeft de

richting aan van alle hier vertrekkende en passerende Lange-Afstand-Wandelpaden.

Linksaf, Klaverveldenweg, in de richting van het Floris V-pad (LAW 1-3). Na 300 m bij bordje 'Zoomland' rechtsaf. Na 75 m, tegenover boerderij (kp35), linksaf een bospad volgen. Op driesprong rechts aanhouden. Ga aan het eind van het bochtige pad rechtsaf en direct linksaf langs een bankje (kp 33).

2. Landgoed Zoomland

Het 285 hectare grote Landgoed Zoomland is een samenvoeging van vier oudere landgoederen, die in de 17e eeuw net buiten de stad werden aangelegd. De landhuizen zijn inmiddels verdwenen, maar de beukendreven zijn nog goed herkenbaar. Zoomland is nu in handen van het Brabants Landschap.

Het landgoed is één grote afwisseling van loof- en naaldbos, weiland, heide, stuifzand en moeras. Door de variatie is het landgoed rijk aan vogelsoorten, vooral zangvogels. In mei fluiten de nachtegaal, zwartkop en vink. Regelmatig zijn er bergeenden te zien. Verder broeden er de torenvalk, de groene, zwarte en bonte specht, de wiewaai, wintertaling, houtsnip, ransuil en patrijs.

Op de kruising (kp39) met een brede bosweg linksaf. Beukenlaan volgen tot het einde. Loop langs de slagboom en over de parkeerplaats. De asfaltweg oversteken en via het asfalt naar het viaduct lopen. Steek de A58 over via het viaduct (Gareelweg). Waar de verharde weg scherp rechts afbuigt, ga je rechtdoor, het fietspad op (Gareelbrug).

** Na 300 m (kp2) een bruggetje over en linksaf (Moervaart, onverhard). Aan het eind rechtsaf, asfaltweg (Bergsebaan). Na ruim 500 m een spoorlijn kruisen. Direct hierna (kp3) rechtsaf, een bospad op. *(Naar Brasserie de Berk en Rest. Le Bouleau: bij kp3 linksaf.)*

Bocht volgen naar links. Een asfaltweg kruisen (kp31) en rechtdoor de bosrand volgen. Op een kruising van bospaden met een eik in het midden, rechtsaf. Aan het eind linksaf, een bosweg met links en rechts Amerikaanse eiken. Volg het pad 400 m; zijpaden negeren. Op een kruispunt rechtsaf (*ter oriëntatie: het schuin rechtdoorgaande pad loopt omhoog*). Direct hierna op een driesprong rechts aanhouden. Een zandpad (kp90) kruisen en rechtdoor, bospad vervolgen. Neem op een

vijfsprong (kp91) het tweede pad rechtsaf. Volg de bosweg tot het eind.

 Ga hier linksaf (Delweg) en volg het zandpad circa 650 m. Een asfaltweg kruisen en recht-door, doodlopende weg in (Verlengde Zandstraat). Bij de snelweg A4 rechtsaf (Verlengde Zandstraat); blijf de zandweg volgen. Ga voorbij een manege op de asfaltweg linksaf (Schansbaan).

 Volg na circa 200 m op een driesprong met handwijzer de Schansbaan naar links. Je verlaat nu het Floris V-pad en loopt nu over een stukje verbindingroute (wit-rood gemarkeerd) tussen het Floris V-pad en het NL Kustpad dl 1. Ga via de asfaltweg het viaduct over. Na het viaduct de asfaltweg vervolgen; deze maakt eerst een scherpe bocht naar rechts en dan naar links. Na circa 150 m kom je bij een handwijzer en kp88. Vanaf hier volg je de rood-witte markering van het NL Kustpad dl 1.

 Let op: Fort de Roovere ligt iets van de route af. Volg vanaf kp88 een klein stukje de asfaltweg (wit-rode markering). Neem het derde bospad linksaf. Volg de wit-rode markering totdat je via de Mozesbrug als het ware 'door het water' naar het fortterrein loopt (met bezoekerscentrum & Eetcafé De Schaft). Loop hetzelfde stukje terug naar kp88.

3. Fort De Roovere en Mozesbrug

Fort de Roovere is een van de drie forten die Frederik Hendrik in 1628 liet bouwen ter verdediging van Bergen op Zoom. En dat was hard nodig. Want West-Brabant was destijds, als deel van het hertogdom Brabant, een buffergebied voor het aangrenzende graafschap Holland. Het fort is genoemd naar de burgemeester van Dordrecht, Pompeius de Roovere. In 2010 is Fort de Roovere hersteld en zo veel mogelijk teruggebracht in de oude staat. Zo stroomt er weer water in de gracht en zijn de twee bastions nu goed zichtbaar. De ingang van het fort ligt aan de Lingeweg, maar speciaal voor wandelaars is er aan de oostzijde een 'loopgraafbrug' gebouwd waarbij je, net als Mozes dat vroeger deed, dwars door het water wandelt. Vandaar de naam 'Mozesbrug'.

Op het terrein staat de Pompejustoren, een 25 meter hoge uitkijktoren die ook dienstdoet als openlucht-theater. De 192 trap treden zijn de moeite van het beklimmen waard. Meer weten over het fort? Volg een gegidste rondleiding (www.sbm-boz.nl).

 Bij kp88 en handwijzer linksaf, een onverharde weg op. Na 120 m rechtsaf. Volg de fortgracht (aan rechterhand) tot het einde en ga dan linksaf. Aan het eind van dit pad rechtsaf. Vervolgens bij kp97 weer rechtsaf, een onverharde weg volgen. Op de verharde weg rechtsaf. Na een tweede wildrooster en een watertje (links), vijf meter voor verkeersbord, linksaf een smal paadje omhoog het talud op. Bovenaan rechts aanhouden en de dijk circa 1 km volgen. Loop aan het eind van de dijk het talud af. Ga linksaf op het fietspad en direct weer asfaltweg linksaf. Na 130 m linksaf, de onverharde Ernst Casimirweg op.

4 Voormalig Fort Pinssen

De Ernst Casimirweg loopt dwars door het terrein van voormalig Fort Pinssen. Dit fort behoorde, net als Fort de Roovere, tot de West-Brabantse Waterlinie. Deze verdedigingslinie tussen Bergen op Zoom en Steenbergen bestond uit een heel stelsel van forten. De linie werd in het westen begrensd door de Oosterschelde; aan de oostzijde lag een uitgestrekt moerasgebied. Ten noorden van Bergen op Zoom werd het moeras doorsneden door drie zandruggen. Door gebruik te maken van deze natuurlijke omstandigheden was het vrij eenvoudig om een groot gebied onder water te zetten. Zo was het voor de vijand onmogelijk om Bergen op Zoom en Steenbergen binnen te dringen. Op zwakke plekken in de verdediging verreesen forten. Fort Pinssen dateert van 1628. Amper twee eeuwen later kwam het in onbruik en raakte het verwaarloosd. Vanuit de lucht en op kaart herken je het nog als fort.

 Op de driesprong rechts aanhouden. Aan het eind van de weg (kp92) rechtsaf, Prins Mauritsweg. Aan het eind linksaf naar de verkeerslichten. Steek hier Randweg Noord over en volg de Portugalstraat. Eerste weg linksaf, Grensweg. Ga na huisnr. 9, aan het eind van het grasveld, rechtsaf. Steek het grasveld over en loop naar het water. Paadje volgen en een kleine verharde rotonde oversteken. Doorlopen tot een grote treurwilg en dan linksaf, een verhard voetpad op. Ga circa 20 m, vóór einde pad, rechtsaf, een grasstrook op. Het water steeds aan de rechterhand houden. Circa 25 m vóór twee bankjes linksaf.

 Op doorgaande weg bij bordje 'Ganzevijver-Noord' (aan overzijde weg) rechtsaf. Je bent nu op de Melanendreef. Na 275 m linksaf,

Griekenlandstraat. Na een huizenrij rechtdoor, het voetpad volgen. Op de driesprong rechts aanhouden. De weg met betonklinkers rechtdoor oversteken, een onverhard paadje in een heuveltje op. Nu rechtdoor lopen over een beukenlaan.

Aan het eind rechtsaf. Rechtdoor het bos uitlopen. Een fietspad kruisen en in het Oscar van Hemelpark linksaf, schelpenpad. Fietspad oversteken en het schelpenpad naar rechts volgen. Opnieuw fietspad oversteken en aan het eind linksaf, de klinkerweg (Heesterbos) volgen. Bij Korenberg weer linksaf. Linksaf, voetpad volgen naast Burgemeester Wittelaan.

Bij de verkeerslichten rechtsaf oversteken, Zandstraat. Ga aan de overzijde lopen. Deze gaat over in Noordzijde Zoom. Na ca. 250 m linksaf via de brug over de Zoom. Aan het eind bij Y-15621 rechtsaf (Zuidzijde Zoom). Eerste weg linksaf, Van Overstratenlaan. Na de tweede kruising (Bolwerk-Noord) rechtsaf, een parkje in. Eerste weg linksaf, Thomas de Rouckstraat. Aan het eind rechtsaf, Noordsingel. Ga aan de overzijde lopen. Na 35 m linksaf, Wijn-gaardstraat. Na de Mosselstraat rechtsaf, Hofstraat. Loop door de poort, Markiezenhof. (Als het Markiezenhof dicht is: loop om het complex heen via Hofstraat.)

5. Markiezenhof

De GR5 loopt dwars door het Markiezenhof: voormalig woonpaleis van de heren en markiezen van Bergen op Zoom, gebouwd tussen 1485 en 1525. Het staat op naam van de Mechelse bouwmeester Anthonis Keldermans.

De laatgotische gebouwen zijn ruim gegroepeerd rond drie binnenplaatsen. In de 18e eeuw is de tuinvleugel van het woongedeelte verbouwd in Franse bouwstijl. In 1987 is het paleis gerestaureerd en nu is er een historisch museum gevestigd. Bezoekers mogen dwalen door de zalen, kamers, binnenplaatsen en tuinen en krijgen zo een beeld hoe de bewoners hier vroeger leefden. Er worden schilderijen, gebruiksvoorwerpen en meubilair uit de 15e tot 19e eeuw tentoongesteld. Er is ook een kermisexpositie; Bergen op Zoom was namelijk lange tijd de thuishaven voor veel kermisfamilies. Steenbergsestraat 8, MK gratis; www.markiezenhof.nl

Loop nog door twee poorten en ga linksaf (Steenbergsestraat), gaat verderop over in Fortuinstraat. Op de Grote Markt linksaf langs het stadhuis naar de Zuivelstraat. Deze heet verderop Wouwse-straat, later Stationsstraat. Aan het eind van de weg ligt het station.

6. Grote Markt

De Grote Markt in Bergen op Zoom, met uitnodigende terrassen, is een van de mooiste stadspleinen van Nederland. Grootste blikvanger is het stadhuis, dat bestaat uit een samentrekking van drie panden: het schepenhuis (stadhuis), huis Leeuwenborch (handels-huis van Engelse kooplieden) en 'De Olifant'. Het stadsbestuur zetelt er al vanaf 1516. Het oudste deel, het schepenhuis, is gebouwd rond 1400. De toren van de Gertrudiskerk, waarvan de oudste delen dateren uit 1370, wordt vanwege zijn vorm ook wel de Peperbus genoemd. Van 1586 tot 1966 was dit een Hervormde kerk. Daarom werd in 1825 aan de andere zijde van het plein de rooms katholieke Heilige Maagd Maria ten Hemelopneming gebouwd, een kerk in zogeheten 'Waterstaatstijl'. In 1990 werd zij getransformeerd tot stadsschouwburg 'De Maagd', die tevens verwijst naar de Franse erenaam van Bergen. Naast het stadhuis staat de oudste herberg van Nederland, hotel De Draak. Al vanaf 1392 tot op de dag van vandaag fungeert dit gebouw als hotel.

Deel je ervaringen

en schrijf een review:

www.wandelnet.nl/wandelroute/672/Fort-de-Roovere/review

Alle gegevens in deze beschrijving en op de routekaart gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze NS-wandeling is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Wandelnet en NS aanvaarden echter geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet.

Rev: 14/7/26